

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098) uznanie za rezerwat przyrody następuje w formie aktu prawa miejscowego jako zarządzenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Zarządzenie określa nazwę rezerwatu, jego położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem. Regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, po zasięgnięciu opinii regionalnej rady ochrony przyrody, może zwiększyć obszar rezerwatu przyrody, zmienić cele ochrony, a w razie bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczych, dla których rezerwat został powołany - zmniejszyć obszar rezerwatu przyrody albo zlikwidować rezerwat przyrody.

Rezerwat „Miłachowo” o powierzchni 2,50 ha został powołany na mocy § 4 zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 10 listopada 1976 roku w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. Nr 42 poz. 206) w celu zachowania „muraw i zarośli kserotermicznych z wieloma gatunkami roślin ciepłolubnych na północnej granicy ich zasięgu”. Akt ten został zmieniony na podstawie § 7 zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 sierpnia 1982 r. zmieniającego zarządzenia w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 20 poz. 179). Powierzchnia rezerwatu została powiększona do 3,70 ha, cel ochrony pozostał niezmieniony. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 4 czerwca 2018 r. w sprawie rezerwatu „Miłachowo” (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2018 r. poz. 2528) wprowadziło zmiany do ww. aktów. Zweryfikowano powierzchnię rezerwatu (3,84 ha), utworzono otulinę oraz inaczej sformułowano cel ochrony: „*odtworzenie i zachowanie ekosystemu muraw kserotermicznych oraz populacji cennych gatunków roślin i zwierząt*”.

Rezerwat znajduje się na terenie województwa pomorskiego, w powiecie człuchowskim, w gminie Debrzno, w obrębie ewidencyjnym Grzymisław (0004) i obejmuje w całości działkę ewidencyjną nr 781. Rezerwat zlokalizowany jest w pobliżu zachodniej granicy miasta Debrzno, w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Debrzynki, poza obszarami Natura 2000. „Miłachowo” zajmuje fragment zbocza doliny Debrzynki o południowej ekspozycji, ograniczonego od wschodu i zachodu dwoma niewielkimi wąwozami. Teren ten obejmuje grunty będące własnością Gminy Debrzno.

Kompleksowe badania naukowe przeprowadzone w 2020 r. w trakcie sporządzania dokumentacji do planu ochrony rezerwatu wykazały, że w rezerwacie nie występują już murawy kserotermiczne, dla ochrony których utworzono rezerwat. Brak właściwego użytkowania (tj. ekstensywnego wypasu zwierząt) i oddziaływania antropogeniczne, przede wszystkim spływy zanieczyszczonych wód z pól położonych w zasięgu oddziaływania na rezerwat, tak znacznie zmieniły właściwości siedliska (eutrofizacja), że nie ma już możliwości odtworzenia muraw. Wobec powyższego, w niniejszym zarządzeniu zmieniono cel ochrony rezerwatu i sformułowano go w następujący sposób: „*zachowanie mozaiki ekosystemów występujących na zboczu doliny Debrzynki: ciepłolubnych łąk i okrajków oraz innych ekosystemów łąkowych*”. Tak sformułowany cel ochrony odzwierciedla obecne walory rezerwatu: bogate gatunkowo łąki (ze związku *Arrhenatherion elatoris*) nawiązujące do ciepłolubnych okrajków, ciepłolubne okrajki wyróżniające się bogactwem gatunkowym i obecnością taksonów o podwyższonych wymaganiach termicznych, a także fragmenty dobrze zachowanych łąk wilgotnych (ze związku *Calthion*), które rozwinęły się u podstawy zbocza doliny Debrzynki. W rezerwacie występują również niewielkie płyty szuwarów i inicjalnych postaci grądu, jednak nie mają one obecnie większych wartości przyrodniczych.

Weryfikacja celu ochrony rezerwatu wpłynęła również na konieczność zmiany klasyfikacji rodzaju i typów rezerwatu (wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody; Dz. U. z 2005 r. Nr 60 poz. 533). Zmiana rodzaju rezerwatu z *Florystycznego* na *Krajobrazowy* wskazuje na utratę stanowisk cennych gatunków kserotermicznych i podkreśla znaczne walory krajobrazowe rezerwatu położonego w dolinie Debrzynki.

Przeprowadzono również nieznaczną korektę przebiegu wschodniej granicy otuliny rezerwatu. Obecnie jest ona tożsama ze wschodnią granicą działki ewid. nr 760/39. W zarządzeniu z 2018 r. granica otuliny przecinała granice działek sąsiadujących z rezerwatem (760/39, 760/19, 760/20), co mogło utrudniać lokalizację jej przebiegu w terenie. Korekta granicy otuliny spowodowała niewielką zmianę jej powierzchni, która wzrosła o 0,91 ha. Zmiana przebiegu granicy otuliny nie wpłynie na dotychczasowy sposób użytkowania tego terenu.

Projekt zarządzenia przesłano w celu zaopiniowania do Urzędu Miasta i Gminy Debrzno, właściciela gruntów, na których położony jest rezerwat (pismo z dnia 18.12.2020 r.). Gmina Debrzno nie wniosła uwag do projektu zarządzenia (pismo RK.6121.01.2021 z dnia 16.02.2021 r.)

Projekt zarządzenia uzyskał pozytywną opinię Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Gdańsku (Uchwała Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Gdańsku z dnia 5 lutego 2021 r. w sprawie wydania opinii do projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku w sprawie rezerwatu przyrody „Miłachowo”).

Projekt zarządzenia został zaopiniowany przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska (pismo DZP-WO.6200.2.2021.SW z dnia 25 marca 2021 r.). W niniejszym zarządzeniu, zgodnie z opinią GDOŚ, zmiany w treści zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 4 czerwca 2018 r. w sprawie rezerwatu „Miłachowo” wprowadzono poprzez zmianę obowiązującego zarządzenia, a nie jego uchylenie i wydanie nowego aktu.

Niniejsze zarządzenie nie zmienia położenia i granicy rezerwatu, jednak korekcie uległ załącznik nr 3 opisujący przebieg granicy rezerwatu w postaci współrzędnych punktów jej załamania w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992.

Pozostawiono w niezmienionym brzmieniu § 3 ust. 1 zarządzenia oraz załącznik nr 2, które określają położenie i przebieg granicy rezerwatu na tle mapy ewidencyjnej gminy, gdyż upoważnienie ustawowe, zawarte w art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, do wskazania „położenia lub przebiegu granicy” nie określa, w jaki sposób to położenie ma być wskazane. Przyjęto, że położenie rezerwatu i jego otuliny określa mapa, którą zamieszcza się w załączniku do zarządzenia, ale nie ma żadnych wskazań ustawowych, jaki podkład powinien stanowić tło dla takiej mapy. W niniejszym zarządzeniu użyto ortofotomapy, na którą nałożono podział ewidencyjny w celu precyzyjnego wskazania położenia rezerwatu i jego otuliny. W przypadku niniejszego zarządzenia jest to istotna wskazówka, gdyż zmiana przebiegu granicy otuliny rezerwatu wynikała z potrzeby doprowadzenia wschodniej granicy otuliny do zgodności z przebiegiem granic działek ewidencyjnych, co ułatwia lokalizację otuliny użytkownikom tych działek oraz wprowadzenie jednoznacznych zapisów, np. w dokumentach planistycznych gminy. Takie uszczegółowienie położenia rezerwatu ma przede wszystkim znaczenie dla użytkowników, którzy nie dysponują umiejętnościami lub możliwościami technicznymi określenia położenia rezerwatu i jego otuliny przy pomocy współrzędnych punktów załamania ich granic.

Projekt zarządzenia został uzgodniony w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464) z Wojewodą Pomorskim (pismo PN-I.0041.7.2021.ASO z dnia 14 czerwca 2021 r.).